

SAMEN ONDER EEN DAK?!

In wat volgt wensen we als dienst BAAL ons terrein te exploreren dat naar voren treedt wanneer de vraag gesteld wordt: 'Hoe ziet men de inbedding van herstelbemiddeling in een dienst?'

BAAL als huidige organisatie

BAAL is een project van vzw Jongerenwerking Pieter Simonon te Lommel en kadert also binnen de Bijzondere Jeugdbijstand. Voor de duidelijkheid geven we een korte schets van de huidige organisatiestructuur van onze dienst.

Als dienst hebben we een tweeledige opdracht met enerzijds de ontwikkeling en de gecoördineerde uitvoering van een globale herstelgerichte visie en aanpak t.a.v minderjarige delictplegers van de gerechtelijke arrondissementen Hasselt en Tongeren (i.c. de provincie Limburg) en anderzijds de effectieve uitvoering van de afhandelingsvormen bij minderjarige delictplegers, met name herstelbemiddeling, HERGO, het leerproject Slachtoffer in Beeld - Minderjarigen (SIB-M) en gemeenschapsdienst.

Deze opdracht realiseren we overkoepelend met het gebruikelijke overleg met relevante partners. Concreet werken we in de praktijk met inhoudelijke subteams per afhandeling. Voor Limburg coördineren we het team herstelbemiddeling Limburg¹ en het team gemeenschapsdienst minderjarigen Limburg. Deze teams zijn samengesteld uit verschillende Limburgse AGM-diensten waarbij vanaf de start uitdrukkelijk gekozen is voor deze samenwerkingsoptie los van de verschillende subsidiërende overheden of werkgevers. Daarnaast nemen we deel aan het team SIB-M en de methodiegroep HERGO. Wij zitten dus samen onder dak met bemiddelaars én begeleiders van HERGO, leerproject en gemeenschapsdienst.

¹ Het team herstelbemiddeling Limburg bestaat uit:

Justitie – antenne Genk voor de politiezone GAOZ (Genk-As-Opglabbeek-Zutendaal)

in de persoon van Olga Schrooten

Dienst Alternatieve Gerechtelijke Maatregelen (AGM) Maasmechelen voor de gemeente Maasmechelen en regio Dilsen – Stokkem, Maaseik, Kinrooi

in de persoon van Ilse Dautzenberg

Dienst Alternatieve Gerechtelijke Maatregelen Lanaken voor de gemeente Lanaken in de persoon van Johnie Nijs

Daarnaast is Mariet Cuppens als herstelbemiddelaar meerderjarigen in het arrondissement Tongeren eveneens vast teamlid.

BAAL zorgt voor de triëring van dossiers en zit in de persoon van Dirk Roussard het tweewekelijks team voor. Daarnaast zijn Bert Ilsen, Valeska Pavicevic en Bart Verbeeck de herstelbemiddelaars binnen BAAL.

De exploratie in onze organisatie

In onze exploratie hebben we niet alleen stilgestaan bij onze huidige structuur. We hebben tevens gepoogd om het vizier open te houden naar de wenselijkheid - weliswaar onze wenselijkheid - van een structuur. Wat volgt zijn een aantal bevindingen die stof bieden tot discussie in het uitklaren van herstelbemiddeling in organisatieperspectief. Hierbij hebben we twee vragen voor ogen gehouden: wat bindt ons inhoudelijk en wat bindt ons organisatorisch?

Wat is ons inhoudelijk bindweefsel om onder één dak te zitten met bemiddelaars én begeleiders van een leerproject of van gemeenschapsdienst?

Het beantwoorden van deze vraagstelling brengt ons zowel bij onze doelgroep van minderjarige delictplegers en hun slachtoffers als bij onze basisvisie op herstel. De doelgroep van minderjarige delictplegers omvat jongeren die feiten plegen en hierbij slachtoffers maken. Dit is een punt van gemeenschappelijkheid. Maar onze doelgroep vraagt ter gelijktijd ook om differentiatie. Iedere conflictsituatie vraagt immers om een gericht en gepast antwoord en dit liefst nog op het juiste moment. Enkel herstelbemiddeling aanbieden ten aanzien van deze doelgroep lijkt ons daarom onvoldoende.

Het een en ander wordt verklaard vanuit onze visie op herstel. Deze visie is gericht op een brede benadering van herstel. Herstelgericht reageren is voor ons ruimer dan enkel bemiddeling, directe communicatie en dialoog tussen de betrokken partijen. In het reageren met herstel willen we de partijen evenwaardig benaderen in een proces van betekenisverlening. Dit proces dient de mogelijkheid te bieden aan de partijen om te komen tot uitwisseling van betekenis die zij geven aan de schade-verwekkende gebeurtenis en de gevolgen ervan.

In onze visie hebben we de ruimte gelaten om naast het bemiddelingsaanbod een aanbod van andere herstelgerichte methodieken te ontwikkelen om zo een herstelgericht aanbod op maat te realiseren als reactie op jeugd delinquent gedrag. Ons huidig aanbod van herstelbemiddeling, HERGO, leerproject SIB-M en gemeenschapsdienst beschouwen we dan ook als een realisatie van onze opdracht en visie. We voorzien in een breder herstelgericht aanbod omdat we ook herstelgericht willen reageren in die conflictsituaties waar een bemiddelingsproces initieel niet mogelijk of wenselijk is voor de betrokken partijen.

Het aanbieden van meerdere afhandelingen naast elkaar, zoals dat binnen BAAL gebeurt, daagt ons als dienst uit om visie - en methodiekontwikkeling als een blijvend dynamisch gegeven te hanteren.

Een methodiek als herstelbemiddeling met zijn specifieke werkingsprincipes en procedure heeft op zich recht op een autonome positie binnen het reageren op jeugddelinquentie maar staat niet louter op zich. In onze structuur wordt ze uitgedaagd om haar principes te toetsen aan en zelfs te plaatsen naast andere afhandelingen in de praktijk.

We beschouwen deze beweging als een kruisbestuiving van herstelbemiddeling met de andere afhandelingen en vice versa en ervaren dit als een meerwaarde. Met kruisbestuiving doelen we niet op het creëren van soort eenheidsmethodiek in de methodieken, bij wijze van een 'hutsepot' van het combineren van een beetje bemiddelen met wat gemeenschapsdienst en met wat leerproject. Wat we wel bedoelen is het bijdragen tot de uitwerking van een afgestemd herstelgericht aanbod waarbij we in staat zijn om op het juiste moment als reactie op een conflict het gepaste herstelgerichte antwoord te bieden. Het afstemmen van meerdere afhandelingen zou de indruk kunnen wekken dat dit voor nogal wat verwarring en vervaging van de methodieken kan zorgen. Onze ervaring is echter dat van zodra je de openheid laat om tot afstemming te komen met andere afhandelingen, je als het ware wordt uitgedaagd om je methodiek naar specificiteit te versterken en ook zo tot uiting te brengen in de afstemming met een andere methodiek. Belangrijk is om de bereidheid te tonen om afhandelingen te bekijken als methodieken met een aantal reeds aanwezige herstelkwaliteiten en daarbij de ambitie hebben om te groeien in deze herstelkwaliteiten.

Wat is ons organisatorisch bindweefsel?

Met onze huidige structuur van inhoudelijke teamwerkingen per afhandeling kunnen we over heel de provincie Limburg een kwalitatief herstelgericht aanbod garanderen waarin herstelbemiddeling uiteraard een duidelijke plaats krijgt.

Door dit provinciaal aanbod hebben we in de loop der tijd onze positie als centraal aanspreekpunt van de herstelgerichte afhandelingen voor minderjarigen in Limburg duidelijk bepaald. Deze positie van aanspreekpunt uit zich in een duidelijke beeldvorming van de dienst BAAL in associatie met herstelgericht denken en herstelgericht reageren t.a.v. jeugddelinquentie. Daarnaast faciliteert deze provinciale aanspreekpositie gemakkelijk de weg tot een doorgedreven *samenwerkingsnetwerk* met partners in het veld omdat de inhoud steeds kan primeren boven mogelijke belangenverdediging.

Naar personeelsorganisatie hebben wij gekozen voor gecombineerde functieprofielen van de medewerkers. Hierdoor kan een medewerker de uitvoering van twee afhandelingsvormen op zich nemen. Concreet worden de uitvoerende mandaten van de herstelbemiddelaars gecombineerd met ofwel het begeleiden van HERGO, SIB-M of gemeenschapsdienst. Deze gecombineerde mandaten genereren een bredere betrokkenheid op de totale opdracht van de dienst en worden als verrijkend ervaren door de medewerkers omdat ze naast inhoudelijke uitwisseling tussen de methodieken ook een boeiende bijdrage leveren in de beroepsontplooiing van een medewerker.

Bevindingen uit onze exploratie

Als we bovenstaande bevindingen samenbrengen dan hebben we een eerste voorlopig antwoord op de vraag 'hoe ziet men de inbedding van herstelbemiddeling?'. Ons antwoord stoelt in grote lijnen op enerzijds de inhoud, waarbij we op basis van een gedragen visie op herstel een gezamenlijk doel nastreven voor een gemeenschappelijke doelgroep, én anderzijds op de organisatorische positie van centraal aanspreekpunt, waardoor een aantal realisaties gemakkelijker kunnen plaatsvinden in functie van onze opdracht. Deze argumentaties bevestigen voor ons de stelling 'Samen onder één dak met de herstelbemiddelaars én de begeleiders van HERGO, leerprojecten en gemeenschapsdienst'.

Wenselijkheid

Afrondend rest nog de vraag of ons organisatiemodel waarbij herstelbemiddeling gevat wordt onder een bredere noemer beantwoordt aan onze wenselijkheid van een dienst.

Binnen onze huidige organisatiestructuur zit de mogelijkheid ingebed om tot insluiting van alle herstelgerichte afhandelingen te komen in het realiseren van onze herstelgerichte visie en dit in de hele provincie Limburg. Door per afhandeling specifiek te werken met inhoudelijke teams kan aangesloten worden door iedere inhoudelijk gelinkte methodiek. Deze aansluiting kan gebeuren los van werkgeverschap en subsidiërende overheid en overstijgt hier de huidige beperkingen van het werkveld. De teamwerking stoelt immers op een inhoudelijke deelname waarbij ondersteuning en intervisie gerealiseerd wordt rond dezelfde methodiek. Dit is tot op heden een succesfactor geweest in onze uitbouw. Het maakt bijvoorbeeld dat AGM-medewerkers als werknemer van een stad zonder veel complexiteit kunnen deelnemen aan teamwerkingen of dat een herstelbemiddelaar meerderjarigen bijna naadloos inhoudelijk kan aansluiten. Een aantal vraagstukken in het werkveld, zoals bijvoorbeeld de onduidelijkheden tussen Justitie en Vlaamse gemeenschap, kunnen wij in onze structuur overstijgen maar zijn voor optimalisatie vatbaar in de toekomst.

Ons inziens draagt onze huidige organisatie bij tot een kwaliteitsvol
herstelrechtelijk aanbod in de provincie Limburg.

Wij kijken uit naar boeiende reacties!

Namens de medewerkers van BAAL,
Dirk Roussard en Ilse Jaspers.

Onze coördinaten:

BAAL

Kattegatstraat 8 bus 8

3500 Hasselt

baal@skynet.be

www.baallimburg.be